

J U S R E D N J A E L E K T R O T E H N I Č K A Š K O L A

Transformator

ŠKOLSKI ČASOPIS 2020

„Osim što TRANSFORMATOR ima veze sa elektrostrukom, misao vodilja prilikom nastanka naziva bila je ta da djeca dolaze iz osnovne u srednju školu te u te tri, odnosno četiri, godine stiču znanje i iskustvo, razvijaju vještine, kritičko razmišljanje i transformišu se u mlade odrasle osobe.“

Jasmina Nikšić

**DIREKTOR ŠKOLE JASMIN DRLJEVIĆ,
PROF.**

„Naš krajnji cilj je da sa usvojenim znanjima i vještinama naši učenici kao moralne vertikale budu uspješni ljudi u poslovnom i privatnom segmentu na koje će škola uvijek biti ponosna.“

OMAR AVDIĆ, NAŠ BIVŠI UČENIK

Moj život u Austriji

IZAZOVI

Nastava u vrijeme pandemije COVID-19

YOUTH LEADERSHIP PROGRAM

Zaim Mehić i mjesec dana u SAD-u

“

SADRŽAJ

IMPRESSUM.....	1
OBRAĆANJE DIREKTORA.....	2
INTERVJU Profesor Adnan Dizdarević: Moja posjeta Japanu.....	4
YOUTH LEADERSHIP PROGRAM Zaim u SAD-u!	6
VIJEĆE UČENIKA.....	8
SLOBODNI ELEKTRONI Naš bivši učenik Omar Avdić	11
GALVANSKI ČLANCI.....	13
Inovatorska sekcija	13
ADMER ŠUKO: RAZVOJ IGARA I PRAVLJENJE FILMOVA	15
Sportska sekcija	18
Dramska sekcija	20
JEZIKOVA JUHA	22
WHAT IS CYBERCRIME?	22
TURKÇEYI SEVIYORUM.....	25
MEIN METER DEUTCHLAND.....	26
BILJEŠKE S EKSURZIJE 11 nezaboravnih dana!	27
MATURANTI Predstavljamo.....	29
Vildana Šuta	29
Faris Količić	30
Bakir Čustović	31
SJEĆANJE Salih Salko Ćurić.....	32
ART by ETŠ	34
IZAZOVI: Nastava u vrijeme pandemije COVID-19.....	36
NAŠA GODINA U SLIKAMA.....	37

“

“

IMPRESSUM

IZDAVAČ: JU Srednja elektrotehnička škola Mostar

DIZAJN I REALIZACIJA:

Meho Mustafić
Muhammed Balavac
Nedim Zolj
Madžid Eminović

NASLOVNICA:

Muhammed Balavac
Madžid Eminović

SARADNICI UČENICI:

Bakir Čustović, Haris Gusić, Ishak Marić, Amina Husnić, Naida Karabeg, Amina Šahović, Melisa Lerić, Nejla Džih, Ruvejda Malkić, Lejla Mutilović, Aida Zuhrić, Edisa Medar, Enila Šejtanić, Harun Šuta, Edis Maksumić, Tarik Pekušić, Najla Jazvin, Una Taslaman, Ismail Zilić, Amila Pajević, Harun Pajić, Eldar Turkić, Kenan Čolaković, Anida Krhan, Emina Šarotić.

SARADNICI PROFESORI:

Jasmin Drljević, prof., Jasmina Nikšić, prof., Đevada Gološ, prof., Elma Elezović, prof., Mia Čevro, prof., Selma Taslidža, prof., Amina Čajdin, prof., Velida Husić-Špago, prof., Amila Ćorić, prof., Nermana Čampara, prof.

KOORDINATOR PROJEKTA I UREDNICA ČASOPISA:

Sanin Tunović, prof.
Jasmina Drljević, prof.

”

“

OBRAĆANJE DIREKTORA

“Naše ideje vodilje su entuzijazam i želja za napredovanjem, konstantnim usavršavanjem, primjenom novih metoda i tehnika učenja u skladu s vremenom u kojem živimo, kao i zalaganje cjelokupnog kolektiva kojim motiviramo učenike za ostvarivanje najboljih rezultata.”

Poštovane učenice i učenici, uvaženi roditelji i cijenjeni zaposlenici,

Polazeći od činjenice da su mladi ljudi najveće bogatstvo našeg društva i da ulaganje u njihovo profesionalno usavršavanje predstavlja najbolju investiciju, već godinama posvećujemo posebnu pažnju odgoju i obrazovanju mladih Grada Mostara. Od osnivanja naše škole davnih 50-ih godina prošlog vijeka, nesretnih ratnih dešavanja u našem gradu pa sve do danas, ime naše škole živjelo je s generacijama koje su pohađale ovu obrazovnu ustanovu. Kvalitet nastavnog procesa i stavljanje akcenta na odgojni rad sa učenicima je postao naša odrednica i najprepoznatljiviji brend.

Svjesni smo činjenice da je uloga škole u stalnom inoviranju i osmišljavanju novih, poticajnih obrazaca komuniciranja između zaposlenika, učenika i roditelja. Posebnu pažnju u procesu odgajanja naše djece posvećujemo saradnji između roditelja, staratelja, nastavnika i učenika u atmosferi podrške, pomoći i razumijevanja. Kolektiv Srednje elektrotehničke škole Mostar teži da naša škola ne bude samo obrazovna ustanova, nego i mjesto gdje će se svi osjećati zaštićeno i ugodno, a roditelji i staratelji mogu biti sigurni da se njihovoj djeci pristupa s profesionalnošću, stručnošću, poštovanjem, razumijevanjem i s mnogo pažnje. Cilj nam je našoj djeci usaditi moralne i etičke ljudske vrijednosti koje su najvažniji uslov odrastanja i sazrijevanja, a interaktivnim usvajanjem konkretnog gradiva i učenja, logičkim zaključivanjima, i prezentacijom vlastitih ideja i stavova pripremiti ih za buduće izazove.

Širokom ponudom raznih smjerova iz oblasti elektrotehnike i informatike, kao i uvođenjem novih smjerova, postali smo škola koja budi sve veću zainteresovanost kod učenika, kako u gradu Mostaru, tako i u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.

Radimo u vrlo složenim uslovima za izvođenje nastavnog procesa, gdje se nastava trenutno izvodi na tri lokacije u gradu u obje smjene, dok u ovom trenutku našu školu pohađaju 353 učenika, raspoređena u 17 odjeljenja, sa 47 zaposlenih. Sve to u mnogome otežava organizaciju nastavnog procesa. Ali, pored svih otežavajućih okolnosti sa kojima se susrećemo, naši učenici i profesori bilježe izvanredne rezultate na svim nivoima. Već dvije godine za redom na takmičenjima u organizaciji Pedagoškog zavoda na nivou našeg Kantona držimo visoko treće mjesto, dok na ostalim takmičenjima reprezentacije naše škole briljiraju na svim nivoima, posebno na takmičenjima iz informatike, stranih jezika, debate i sporta.

”

“

Sva naša nastojanja i uspjehe prepoznao je naš osnivač Grad Mostar, kao i ministarstva obrazovanja na kantonalnom i federalnom nivou BiH, koji su putem namjenskih projekata učinili mnogo na osavremenjivanju nastavnog procesa, prije svega iz oblasti informatike i praktične nastave. Također, posebnu zahvalnost dugujemo našim nekadašnjim učenicima s kojima održavamo redovnu komunikaciju i koji uvijek stoje na usluzi školi. Mnogi od njih su danas ostvareni poslovni ljudi na značajnim pozicijama u društvu.

Ono čemu se nadamo već dugo vremena je obnova i izgradnja nove zgrade Srednje elektrotehničke škole u kojoj bi po svim pedagoškim standardima našim učenicima omogućili rad u savremenoj i modernoj ustanovi. Tek tada bi se naši učenici svom snagom pripremali za novo doba koje nam dolazi i pokazali svoj pun kapacitet.

Ono što na kraju mogu reći jeste da mi lično predstavlja čast, odgovornost i privilegiju stajati na kormilu kolektiva koji se svim snagama bori u savladavanju svih prepreka koje nam se nalaze na putu. Naše ideje vodilje su entuzijazam i želja za napredovanjem, konstantnim usavršavanjem, primjenom novih metoda i tehnika učenja u skladu s vremenom u kojem živimo, kao i zalaganje cjelokupnog kolektiva kojim motiviramo učenike za ostvarivanje najboljih rezultata. Naš krajnji cilj nam je da sa usvojenim znanjima i vještinama naši učenici kao moralne vertikale budu uspješni ljudi u poslovnom i privatnom segmentu na koje će škola uvijek biti ponosna.

U nadi da će saradnja s roditeljima, starateljima, obrazovnim institucijama i partnerima i dalje biti izuzetna, u svrhu kvalitetnog obrazovanja naših učenika, srdačno Vas pozdravljam,

Direktor
Jasmin Drljević, prof.

“

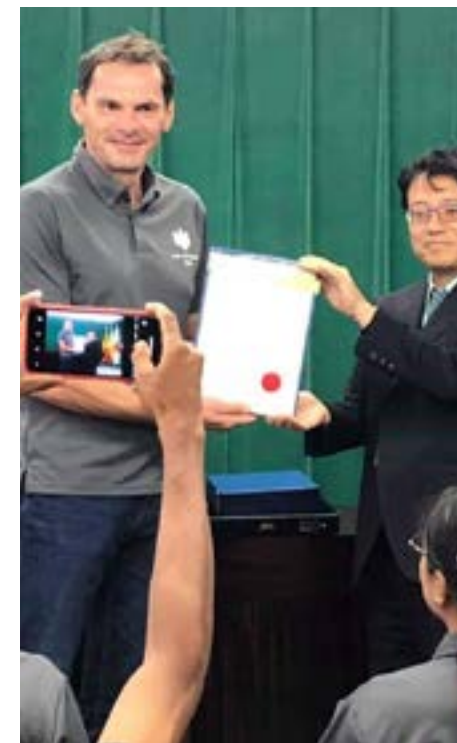
“

MOJA POSJETA JAPANU

“Velika je razlika između japanskog i ne samo bosanskog nego i cijelog svijeta. Oni se kroz nastavu TZO-a uče cjeloživotnom vježbanju i to im postaje sastavni dio života.”

TRANSFORMATOR: Da li je ovo bila Vaša prva posjeta Japanu? Kakvi su bili prvi utisci?
- Jeste, to je bila moja prva posjeta. Utisci su fenomenalni iako sam dosta čitao o Japanu, to je na još višem nivou.

TRANSFORMATOR: S obzirom da ste u Japan došli poslovno, vezano za nastavu tjelesnog i zdravstvenog odgoja, možete li nam reći koliko i na koji način je za Vas i Vašu karijeru značajna ta posjeta?
- Išao sam preko japanske organizacije JICA u sklopu edukacije tjelesnog i zdravstvenog odgoja. Edukacija je trajala 23 dana. Posjetili smo nekoliko škola i univerziteta, susreli se s praktičnim radom kao i sa teoretskom nastavom na Univerzitetu Tsukuba.

TRANSFORMATOR: Koliko je po Vašem mišljenju narod u Japanu sportski aktivan u odnosu na narod u BiH?

- Velika je razlika između japanskog i ne samo bosanskog nego i cijelog svijeta. Oni se kroz nastavu TZO-a uče cjeloživotnom vježbanju i to im postaje sastavni dio života.

“

“

TRANSFORMATOR: Često čujemo priče da su Japanci narod koji jako mnogo radi i da su veoma posvećeni svom poslu. Da li je to istina i koja su Vaša mišljenja o njihovoj radnoj kulturi?

- Izuzetno su posvećeni poslu. Jako pedantni. Svaka aktivnost počinje tačno na vrijeme. O tome vode puno računa, ne tolerišu kašnjenje i nedisciplinu i jedna od najvećih uvreda je zakasniti na dogovoreni sastanak.

TRANSFORMATOR: Koje su sličnosti i razlike između naše i japanske kulture?

- Sličnosti je jako malo. Dosta tih stvari naš narod ne bi ni razumio. Jedan mali primjer je i sama čistoća gradova gdje nema kanti za smeće nego svako nosi svoje u džepu.

TRANSFORMATOR: Da li je ova posjeta bila isključivo poslovna ili ste imali vremena posjetiti neka poznata mjesta i bolje upoznati Japan?

- U sklopu edukacije imali smo posjete Tokiju i njihovim školama kao i ministarstvu sporta. Posjetili smo JAXA-u (Japansku svemirsku istraživačku agenciju) te planinu Tsukuba.

“

“

YOUTH LEADERSHIP PROGRAM

Zaim u SAD-u!

YLP je program koji okuplja mlade ljude iz različitih krajeva BiH i pruža im priliku da upoznaju kulturu i politiku SAD-a. Program okuplja 18 mladih ljudi koji kroz intervju prolaze niz eliminacijskih pitanja i tako koriste mogućnost da u SAD-u provedu mjesec dana.

Da vidim ko i šta su Sjedinjene Američke Države dobio priliku u oktobru prošle godine zahvaljujući YLP-u i Ambasadi SAD-a u BiH. Koliko god se nama, koji smo ispred svojih gradova otišli predstaviti njih i Bosnu i Hercegovinu, činilo da idemo tamo zabaviti se i razgledati, toliko smo bili u krivu... Da, bilo je zabave, bilo je razgledavanja, ali samu težinu i pritisak YLP-a osjetili smo čak tri puta.

Prvi put na zajedničkom upoznavanju na Jahorini, drugi put pri dolasku u Dayton, a treći pri dolasku kući, domovini. Bili smo upoznati sa onim što nas čeka, iako smo mislili da je to samo neki vid „prepadanja“. Ubrzo nakon doticanja američkog tla odmah smo se upoznali sa „američkim načinom života“. Glavna destinacija je Dayton i tu se vrši političko obrazovanje uz posjete gradskim i državnim vijećnicama, kao i sudovima i ostalim dijelovima izvršne i zakonodavne vlasti. Druga destinacija je Washington D.C. gdje se mladi vode na Capitol Hill i u blizinu Bijele kuće gdje upoznaju sami vrh američke politike. Slijedi vraćanje u Dayton i izrada projekata koje učenici implementiraju u svojoj zajednici u BiH.

“

“

YOUTH LEADERSHIP PROGRAM

Kroz cijeli program osjećao sam neki čudan vid uzbuđenja, ne toliko zbog činjenice da se nalazim u zemlji koja se smatra najvećom silom na mnogim poljima i koja je svoj utjecaj proširila na gotovo svako mjesto na Zemlji i van nje, koliko zbog činjenice da i SAD kao takve imaju svoje unutrašnje probleme, koji objektivno gledano, mogu stati „rame uz rame“ sa našim problemima, bar neki od njih. Jedina razlika je što mi izgovore za naše neuspjehe tražimo upravo u tim „ugraviranim“ problemima, dok se oni iznad njih izdižu. Da nam ovo putovanje ne ostane samo lijepo iskustvo, pobrinuli su se YLP i Ambasada SAD koji će „stati iza“ naših projekata u Sarajevu, Banjoj Luci i Mostaru. Za kraj, vjerujem i da svaki, i najmanji, događaj iz prošlosti koji pred nas stavi Onaj što kroji našu sudbinu utječe na našu sadašnjost i budućnost, pa da se i najmanja stvar drugačije „odigrala“ možda ne bih pisao ovaj tekst.

Zato zahvaljujem svima koji jesu i koji nisu tu, koji stoje i koji ne stoje uz mene, jer bez vas ne bih bio osoba koja danas jesam.

“

“

VIJEĆE UČENIKA

„Ako želite da se nešto dobro napravi, napravite to sami.“

Neke od mnogih uloga i zadataka vijeća su promovisanje, zaštita prava, potreba i interesa učenika, promovisanje aktivizma, saradnja sa organima škole te sa drugim ustanovama. Ukratko, ukoliko imate inovativne ideje ili želite biti dio nečega lijepog i korisnog možete postati član vijeća učenika. Kako bi vijeće radilo svojim punim kapacitetom potrebna mu je i uprava, a nju čine koordinatorica Nermana Čampara, predsjednica Vijeća učenika Melisa Lerić, zamjenica i zapisničar. Naravno, uprava je samo tu kako bi na pravi način vodila rad našeg vijeća, a pored nje tu su i po dva predstavnika iz svakog razreda.

Pored mnogih turnira koji su već postali i naša tradicija, trudimo se obilježiti i svaki važniji datum u cijelom svijetu.

Međunarodni dan starih i iznemoglih lica se od 1991. godine obilježava svakog 1. oktobra. Tom prilikom su i članovi Vijeća učenika naše škole, zajedno sa profesoricom Nermanom Čamparom, posjetili štićenike Centra za stara i iznemogla lica Mostar i, uz druženje i prigodne poklone, uljepšali njihov dan. Pored toga, Vijeće mladih Grada Mostara organizovalo je javnu tribinu pod nazivom Ovisnost o kockanju. Predavač je bio profesor Marko Romić, specijalista traumatske psihologije. Tribini su prisustvovali i učenici iz Vijeća učenika naše škole Ahmet Čolaković, Jusuf Dedić i Danis Avdić, u pratnji profesorice Nermane Čampara.

“

“

U periodu od 1.11. do 4.11.2019. godine, u organizaciji Crvenog križa Bosne i Hercegovine, održan je trening prve pomoći u kontekstu migracija. Certificiranoj edukaciji o prvoj pomoći u kontekstu migracija, u ime naše škole i kao član Vijeća učenika, učestvovala je i naša učenica Maida Čomor. Zajedno sa njom na istom treningu je učestvovao i naš učenik Haris Kajtaž, višegodišnji član i volonter Crvenog križa.

A kako naši učenici uvijek rade na ličnoj izgradnji trudeći se da prisustvuju što većem broju radionica, tako je i naša profesorica i koordinatorica Nermina Čampara učestvovala na seminaru Omladinska organizacija Schüler Helfen Leben (Učenici pomažu život) kroz dva modula, pod nazivom Power up Seminar - Podrška učenicima u razvoju angažmana u školama za mlade profesore/ice iz BiH. Povodom obilježavanja Svjetskog dana srednjoškolaca Mreža vijeća učenika HNK je organizovala zajedničku manifestaciju za srednje škole grada Mostara, a na kojoj su prisustvovali i uveličali ovaj dan i učenici naše škole. Organizovana je šetnja od Španskog trga do prostora ispred Mepas Malla, gdje se već dugi niz godina povodom ovoga dana organizuju igre, radionice, kvizovi znanja i sl. Ovaj dan obilježavaju srednjoškolci širom Bosne i Hercegovine, ali i svijeta, u znak sjećanja na praške studente i srednjoškolce, koji su zbog mirnog protesta protiv nacističke okupacije svoje zemlje, održanog 17. novembra 1939. godine, strijeljani bez suđenja.

Povodom Dana državnosti BiH 25. novembra, članovi Vijeća učenika naše škole, u pratnji profesorice Nermane Čampara, su učenjem Fatihe odali počast našim šehidima i položili cvijeće na spomen obilježju na Šehitlucima. Na inicijativu Vijeća učenika naše škole obogaćen je i ulaz u školu slikom heroja odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995. Kako se trudimo biti najbolji od najboljih, tako je u organizaciji Mreže vijeća učenika u Bosni i Hercegovini, od 12. do 15. decembra 2019. godine u Sarajevu održan Mirovni kamp za srednjoškolce iz čitave Bosne i Hercegovine. Manifestacija je okupila predstavnike srednjoškolaca iz svih kantona i regija BiH, među kojima je kao predsjednica HNK i predsjednica našeg Vijeća učestvovala i naša učenica Melisa Lerić.

U saradnji sa Vijećem učenika, održano je predavanje u sklopu projekata koje realizuje Udruženje Žena BiH. Projekat nosi naziv Reci NE svakoj vrsti nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama!, a finansijski je podržan od strane Ženske mreže BiH, Fondacije CURE. U sklopu tog projekta, gđa Arnela Buzaljko učenicima i profesorima naše škole održala je predavanje na temu Nulta tolerancija spram nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama. Akcija Jedan slatkiš jedno dijete se održava u dvanaestom mjesecu te ima za cilj prikupljanje slatkiša za nezbrinutu djecu. Ove školske godine, naša škola je poklonila paketiće na dva mjesta, a to su Centar za djecu i omladinu sa posebnim potrebama i imigracioni kamp u Salakovcu. Na ovu akciju smo i više nego ponosni jer se iz godine u godinu broj paketića povećava, a ove godine smo obradovali ukupno 150 mališana.

“

“

Od 7. do 9.2.2020. godine, učenica i aktivna članica Vijeća učenika naše škole Ajla Stranjak učestvovala je na trodnevnom Stand Up Seminaru. Seminar je realizovan kroz Omladinsko obrazovanje i održan je u Mostaru, a učesnici su bili srednjoškolci iz više gradova u BiH. Projekat Animiranje mladih za pomirenje – Budi inspiracija! je podržan od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), a implementira ga Nacionalni demokratski institut (NDI) u saradnji sa partnerskim organizacijama Inicijativom mladih za ljudska prava u Bosni i Hercegovini (YIHR BiH) i Fondacijom INFOHOUSE. Projekat je posvećen kreiranju većeg nivoa razumijevanja među mladima o različitim narativima konflikta u Bosni i Hercegovini, regionu i izgradnji saradnje između mladih koji dolaze iz različitih etničkih sredina.

U okviru projekta, 13., 14. i 15.2.2020. godine u Hotelu Hills u Sarajevu održana je Druga godišnja konferencija koja je okupila brojne učesnike i učesnice projektnih aktivnosti, kao i donosiocje odluka, predstavnike civilnog društva, akademske i međunarodne zajednice.

Našu školu su na ovoj konferenciji predstavili učenici Vijeća učenika Ajdin Gačanica i Nejra Sadžak, u pratnji koordinatora Vijeća učenika profesorice Nermane Čampara. Od 17.1. do 23.1.2020. godine učenici su prisustvovali sesijama simulacije suđenja, predavanjima i radionicama na različite teme u okviru projekta Animiranje mladih za pomirenje - Budi inspiracija u Bijeljini u etno selu Stanišići. Na projektu koji je posvećen kreiranju većeg nivoa razumijevanja među mladima o različitim narativima konflikta u BiH, regionu, te izgradnji saradnje između mladih, učestvovali su i učenici naše škole.

U najboljem svjetlu našu školu su predstavljali učenici trećih i četvrtih razreda, Jasmina Klepo, Lamija Behram, Amina Šahović, Lejla Gosto, Nejra Sadžak, Selma Kovačević, Ali Kajan i Ajdin Gačanica, u pratnji profesorice Nermane Čampara. I dok svijet “trese” pandemija koronavirusa, ono što svaki pojedinac može učiniti, jeste OSTATI KUĆI, u kućnoj izolaciji. U takvoj izolaciji, nema potrebe za panikom, ali ima za podizanjem svijesti. Šarene i rasparene čarape simbol su različitosti, da svi možemo i želimo živjeti zajedno uprkos njima i trenutnoj situaciji u kojoj se nalazimo. Cilj je probuditi svijest kod ljudi, kao i solidarnost i empatiju. 21.3. obilježili smo i Svjetski dan osoba s Down sindromom – osoba koje osjećaju naše “pogleda”, i ljubavlju uzvraćaju ljubav! Vijeće učenika naše škole svima poručuje Ostanite KUĆI, pomozite sebi i drugima, spasimo naš MOSTAR.

“

“

OMAR AVDIĆ, INTERVJU

“Mir, sklad i harmonija meni predstavljaju smisao života. Volim normalan život bez velikog stresa i velikih problema.”

TRANSFORMATOR: Gdje živiš i čime se baviš?

- Trenutno živim u Austriji, u Grazu, diplomirani sam inženjer elektrotehnike i radim u jednoj firmi automobilske industrije.

TRANSFORMATOR: Kako je tekao tvoj put iz srednje škole?

- Nakon srednje ETŠ upisao sam elektrotehniku, smjer automatika i mehatronika. Ovdje sam stekao dobro znanje, direktorica je bila Jasminka Šunje. Bilo je interesantno, stekao sam mnogo znanja, posebno iz stručnih predmeta. U sjećanju će mi naročito ostati prof. Hodža i prof. Mutišević koji su svoje znanje prenijeli na mene.

TRANSFORMATOR: Koliko ti je u uspjehu pomogla naša škola?

- Iskreno, prvu godinu fakulteta nisam ništa učio. Sve znanje koje sam odatve donio jako mi je pomoglo. Naravno, malo sam se spremao s teorijske strane, ali nisam previše radio.

TRANSFORMATOR: Koje te najljepše uspomene vežu za ovu ustanovu?

- Moj razred i razrednica Đevada Gološ. Ona mi je baš ostala u sjećanju i te četiri godine provedene sa njom. Bila je jako ljubazna i fina prema nama i mogu reći kao druga mama.

TRANSFORMATOR: Da li si imao omiljeni predmet tokom školovanja?

- Matematika mi je bila omiljena.

TRANSFORMATOR: Kakav je bio tvoj odnos s društvom iz razreda?

- U mom razredu je bilo petnaestak učenika koji su bili poprilično mirni i oni se nisu čuli. Zatim je bilo nas sedam-osam katastrofalnih. Od nas se ništa nije moglo. Od tih sedam, šest ih je bilo uvijek s jedinicama, a ja sam uvijek imao petice. Kad god je belaj, i ja sam u belaju s tim što bih ja dobio pet kad me prozovu da odgovaram.

“

“

TRANSFORMATOR: Treniraš li i dalje rukomet?

- Prestao sam prije dvije godine. Nisam mogao zbog posla, razgovarao sam i s ocem, imao sam teških povreda, pokidane ligamente skočnih zglobova, povredu ramena desne ruke. Bilo je svega.

TRANSFORMATOR: Osim rukometom, da li si se bavio još nekim sportom?

- Nisam, samo rekreativnom basketom. Volim igrati još stonog tenisa i odbojke, ali profesionalno sam trenirao samo rukomet. Igrao sam Bundes ligu u Austriji u Grazu i onda sam prestao igrati.

TRANSFORMATOR: Šta smatraš svojim najvećim uspjehom?

- Trenutno u životu smatram što sam se oženio. Moja supruga je Egipćanka i zahvalan sam što sam je upoznao. Pored toga, hvala Bogu, sretan sam što sam uspio zasnovati svoj život u Austriji.

TRANSFORMATOR: Da li si ikada donio lošu odluku i koja je to bila?

- Nisam. Prilično sam bio siguran da ću nakon srednje škole otići u Austriju. Prva godina je bila teška jer ne znam kuhati, ništa po kući raditi. Kad sam došao u Austriju prvo sam upalio Skype i da pričam s mamom kako rižu napraviti. Ništa znao nisam. Ubrzo sam se navikao i sve je išlo kako treba.

TRANSFORMATOR: Ko je tvoj uzor?

- Samim tim što sam vjernik, moj uzor je moj poslanik Muhammed a.s. Pretežno gledam da pratim njegov život: kako se ponašao prema ljudima, šta je radio, koja je bila njegova svrha.

TRANSFORMATOR: Koji su tvoji planovi za budućnost?

- Prvi je pomoći ženi da što prije završi svoj fakultet, a zatim planiramo i dijete, ako Bog da. U planu nam je i odlazak iz Austrije.

TRANSFORMATOR: Šta je za tebe smisao i značenje života?

- Mir, sklad i harmonija meni predstavljaju smisao života. Volim normalan život bez velikog stresa i velikih problema. Ako oni ipak dođu onda da se na normalan način pokušaju shvatiti bez panike i dodatnih problema koji bi to još više pogoršati.

TRANSFORMATOR: Kako bi opisao sebe jednom riječju?

- Previše sam tvrdoglav. Uvijek sam bio drugačiji i htio sve na svoj način. Ne volim da neko upravlja mnom. Cijeli život osjetim da sam uvijek na drugoj strani: od škole, rukometa, Mostara, Austrije – uvijek kontra svih.

TRANSFORMATOR: Broj učenika naše škole raste svake godine. Šta bi poručio sadašnjim, ali budućim učenicima?

- Želim im poručiti da misle na znanje i učenje. Svi mi koji smo izašli s dobrim znanjem završili smo zahtjevnije fakultete i svi smo postali uspješni i imamo dobre poslove. Mislim da je srednja škola najbitnija za budućnost jer ako napravimo dobar izbor škole i tu se dobro spremimo, bit će nam lakše u životu. Obrazovana i neobrazovana osoba nisu iste. U ovakvoj školi važno se fokusirati na stručne predmete koji će nas pratiti cijeli život ako se odlučimo za tehničke fakultete. Na taj način se gradi zdravo razmišljanje koje nam pokazuje put kroz život.

“

“

GALVANSKI ČLANCI

Inovatorska sekcija

Ovu školsku godinu inovatorska sekcija je počela sa novim idejama koje su, tokom cijele školske godine, realizovali učenici trećih i četvrtih razreda. Pomoć prilikom realizacije projekata pružaju im profesorice Velida Husić Špago i Amina Čajdin, kao i profesor Eminović Edin. Svake školske godine sekciji se pridružuju novi članovi i osvježavaju je novim idejama i vještinama. Učenice i učenici koji pohađaju inovatorsku sekciju su: Šahović Amina, Sadžak Nejra, Kadić Belmin, Kajan Ali, Marić Husein, Torlo Lamija, Karabeg Naida, Kukuružović Belma, Mehić Zaim, Šuko Admer, Šunje Ilvana, Bečić Ena, Klepo Jasmina i Demić Jusuf. Učenici, podijeljeni u grupe, su ove godine radili na projektima Arduino igrice Fall&Play, Arduino garaža, Smart House, Arduino klavir.

Fall&Play je inspirisana igrom Funny Bunny. Sadrži ploču sa poljima, od kojih neka propadaju nakon što figura aktivira senzor. Klasična kockica za bacanje je izvedena pomoću LED dioda, a sve korake prate zvučni efekti.

“

“

Od naših projekata izdvajamo arduino platformu. Arduino je jedan mikrokontroler preko kojeg se upravlja raznim elektronskim komponentama te smo došli na ideju izrade automatiziranog parking sistema. Ovaj sistem funkcioniše po principu većeg broja senzora, gdje smo smanjili utjecaj ljudskog faktora i gužve u zatvorenim prostorima za parking. Sistem je u primjeni na nekim parkinzima, međutim, naš je dosta praktičniji i funkcionalniji zbog brojača automobila. Naime, motor neće pokrenuti rampu kad su mjesta popunjena. Krajem aprila 2019., učestvovali smo na XI Festivalu rada srednjih stručnih i tehničkih škola BiH, koje se održavalo u Bužimu, gdje smo ostvarili zapažene rezultate. Sve u svemu, jedno lijepo iskustvo, koje planiramo ponoviti i ove godine sa još boljim projektom.

Naš drugi projekat još uvijek nije završen, a radi se o garaži na više spratova koja automatski vodi automobil na sprat koji ima slobodno mjesto što se reguliše putem koda i senzora. Projekat smo počeli uz pomoć profesora Edina Eminovića i naše prvo predstavljanje projekta će biti u septembru ili oktobru ove godine na XII festivalu rada srednjih tehničkih i stručnih škola BiH.

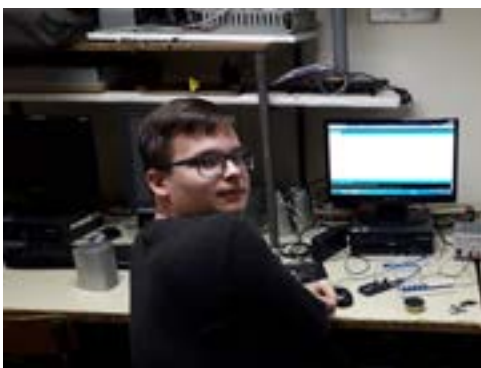

“

GALVANSKI ČLANCI

ADMER ŠUKO: RAZVOJ IGARA I PRAVLJENJE FILMOVA

‘Moj san je da i BiH postepeno uđe u tu industriju, te da ima reprezentativni studio za razvoj igara’

Lijep pozdrav. Zovem se Admer Šuko i dolazim iz Stoca, preciznije obližnjeg sela po imenu Ošanjići. Naravno, učenik sam ove škole, a trenutno pohađam treći razred, smjer elektrotehničar informacijskih tehnologija. Prethodne godine sam učestvovao na FIT Coding Challengeu 2019 zajedno sa mojim drugom Zaimom Mehićem, u kategoriji programiranja igara gdje smo osvojili drugo mjesto. Iste godine sam učestvovao na takmičenju iz programiranja, koje se također dešavalo na FIT-u, a tu sam kao najmlađi učesnik osvojio prvo mjesto.

Isto tako, ove godine pravim novu igru, koja će biti na FIT Coding Challenge 2020. Možete sigurno pretpostaviti čime se bavim u slobodno vrijeme, i bili biste u pravu. To je uglavnom razvoj igara i takozvanih modifikacija za postojeće igre. Pored toga, bavim se i pravljenjem filmova, pošto me to zanimalo još od malih nogu.

Moram napomenuti da je termin „razvoj igara“ jako opširan. Kod pravljenja filmova imate glumu, režiju, montažu, scenografiju, razne direkcije, muziku, pisanje scenarija, produkciju, budžetiranje i mnogo ostalih stvari. Isto tako je kod razvoja igara velik broj različitih grana koje, kad se spoje u jedan proizvod, daju jedno cjelovito iskustvo. U to spadaju 3D modeliranje, muzika, pisanje priče za igru, dizajniranje levela za igru, crtanje likova i scena, posuđivanje glasova i, naravno, programiranje bez kojeg ništa od ovoga ne bi bilo moguće. Imam tu sreću da sam za pet godina uspio naučiti otprilike većinu navedenog. Ispričat ću vam ukratko o mojim prvim koracima u ovom svemu.

Krajem 2014. bilo mi je toliko dosadno da nisam imao šta raditi. Samo igranje igara me nije više toliko zanimalo. Odjednom sam se zapitao: „Ove levele u ovoj igri je sigurno neki čovjek napravio. Nije to došlo iz ništavila.“ Igra u pitanju bila je Counter-Strike 1.6, koja je do neke mjere i dalje popularna u BiH. Riječ je o dvije suprotstavljene ekipe gdje je, naravno, cilj da se uz timski rad eliminiše druga ekipa, bilo da je način igre spašavanje talaca, gašenje bombe ili nešto sasvim treće. Leveli su morali biti dizajnirani na taj način da se omogući dinamična borba bez većih prekida i zakočenja (npr. trojica pokušaju proći kroz vrata), sa više ulaza i izlaza u isti prostor.

“

Naravno, toga tad nisam bio svjestan, te sam odmah krenuo da napravim prvu stvar što mi je pala na pamet. Kasnije, izradio sam level svoje osnovne škole, i oduševio svoje drugare. Tokom narednih godina sam izoštravao svoje vještine i pokušavao da pravim levele za različite igre, pošto su alati (programi) za pravljenje levela bili drugačiji za svaku igru. Dvaput su me čak i platili da napravim level po zahtjevu, a inače, ovo je nonprofitna aktivnost. U drugim riječima, pravio sam nove levele besplatno za postojeće igre, kao i stotine ostalih ljudi koje sam vremenom upoznao u zajednicama istih.

To je to što se tiče dizajniranja levela. Ostale vještine sam tek počeo učiti početkom 2015. kad sam htio da napravim punu modifikaciju jedne klasične igre koja se zove Half-Life. Započeo sam sa modeliranjem, pravljenjem tekstura, zvučnih efekata, glasovnom glumom, muzičkom produkcijom, ali i programiranjem. Međutim, bio sam jednostavno toliki početnik da nisam ništa značajno uspio napraviti, te sam 2016. odustao od tog projekta. Programiranje mi nije nikako išlo, a jedino dotadašnje iskustvo iz toga imao sam u QBasic-u kojeg sam učio u 7. razredu osnovne škole. Programski jezik C++ i QBasic su uveliko različite stvari. C++ je zvijer koja me zamalo nije proždrijela. Nisam znao ni same osnove, šta je int, šta je float, šta je char, ništa. Međutim, 2017. su se stvari malo promijenile. Jedan učenik došao je da u naš razred da snimi „čas programiranja“.

Tad sam bio prvi razred i nisam imao programiranje, ali sam zato počeo učiti. Rečeno nam je da otvorimo Dev-C++ i da tipkamo. Otvorio sam urađeni program koji je od korisnika zatražio unos nekog broja. Tad sam shvatio da mogu kopirati par komandi da se na ekran ispiše „Koliko bureka želite?“, gdje bi korisnik programa unio broj, a program bi izračunao ukupnu cijenu i to ispisao na ekran. Bio sam fasciniran i shvatio sam da C++ ipak nije toliko težak, samo ga treba pravilno započeti učiti. Kod kuće sam opet instalirao Visual Studio 2010 i probao da uradim nešto što nisam uspio 2015. Zaista, uspio sam. Potom sam sebi govorio da dolazi drugi razred, da možda neću biti spreman za programiranje, pa sam krenuo odmah u prvom razredu da to učim. Kad sam stigao u drugi razred, sjećam se da sam ponekad jedini ja odgovarao na pitanja na času. Kad smo počeli raditi zadatke u C++-u, otprilike pola razreda je tražilo moju pomoć.

Uvijek je neko imao error, problem ili nešto treće. U suštini, djelovao sam kao asistent profesoru Tunoviću, koji nam je tad predavao programiranje. U martu ili aprilu, upoznao sam profesoricu Golić, koja mi je bila mentor na takmičenju iz programiranja te godine, te mi se znanje dosta proširilo što se tiče algoritama. Na početku sam spomenuo da sam kao najmlađi učesnik takmičenja iz programiranja osvojio prvo mjesto. Govorim „najmlađi“ u tom smislu da sam tad bio drugi razred, star 16 godina, dok su ostali takmičari bili treći i četvrti razredi, stari 17, 18, neki 19 godina.

“

Dok smo još kod programiranja, koristio sam i razne biblioteke: Qt, wxWidgets, OpenGL, FFMPEG, FMOD, Bullet Physics API, a što se tiče programskih jezika, poznajem uglavnom C++, C#, C, BASIC i Javu. Doduše, najbolje poznajem C++ od navedenih jezika te nakon njega C#. Od skriptovnih jezika poznajem Lua, AngelScript i Python. U području web dizajna poznajem i malo HTML-a i CSS-a. Najdraža kombinacija mi je C++ i Qt jer mi omogućava građenje aplikacija sa korisničkim interfejsom kao što to možemo u C#-u sa Windows Forms, ali u C++-u.

Programi koje koristim su brojni, tako da ih nipošto neću sve nabrojati, ali za programiranje koristim Visual Studio, za montažu filmova FL Studio, za 3D modeliranje Blender, te za video montažu DaVinci Resolve. Osim FL Studia, skoro svi programi koje koristim su besplatni. Prije trideset godina, ovo ne bi bilo moguće, jer su programi za produkciju bili skupi i teški za korištenje, a računari su bili isto tako skupi. Interesantno je vidjeti dokle smo došli u tehnološkom napretku i, ako smijem reći, prosperitetu da djeca kod kuće mogu tek tako skinuti besplatan program za XYZ namjenu i raditi šta žele, bilo da je to pravljenje filmova, muzike ili igrice. Zato mi je vrlo drago što postoji škola poput naše, jer se takve vještine njeguju i traže.

Za kraj, ispričat ću vam o igri koju sam prethodne godine napravio, te o nekim budućim planovima. Kućni prag je započeo razvoj 23. marta 2019. kad sam osposobio jednu besplatnu tehnologiju (eng. game engine – motor za igre) po imenu idTech 4. Taj engine je potpuno besplatan, bez plaćanja licence, i potpuno open-source za razliku od popularnih opcija u ovo doba kao što su Unity i Unreal Engine. Pored toga, uz njega dođe izvorni kod jedne čitave igre. Stoga, moj i Zaimov posao bio je da napravimo 3D modele i ostalo potrebno da bi igra radila. Koristili smo razne metode prilikom izrade levela. Ja sam koristio satelitske podatke, koje sam potom ubacio u Blender da bi on proizveo 3D model brda i planina tog područja. A inače smo proizvoljno pravili teren bez referentnih slika.

Na prezentaciji igre, gledajući ostale kako izlagaju vlastite projekte, shvatio sam da u BiH ima dosta skrivenog talenta za industriju video igrice. Ali problem je taj što ne postoji kompanija koja se specijalno bavi time u BiH. Postoji, recimo, CroTeam u Hrvatskoj, kao i razne firme u Njemačkoj i Poljskoj i nastotinu nezavisnih grupa i studija o kosvijeta. Mojsan je da i BiH postepeno uđe u tu industriju, te da ima reprezentativni studio za razvoj igara.

“

GALVANSKI ČLANCI

Sportska sekcija

Sportsku sekciju vode profesori Amila Ćorić i Adnan Dizdarević. Svake subote u sportskoj sali od 9.00 do 12.00 učenici se spremaju za takmičenja koja se održavaju u našem gradu na nivou srednjih škola.

Također, ženska odbojkaška ekipa je zadnje četiri godine među prva četiri mjesta. Ove godine smo osvojili drugo mjesto. Bez izgubljene utakmice redale su se ekipe Gimnazije Fra Grge Martića, UWC-a, Medicinske i ostalih škola. Nakon velike borbe u finalnoj utakmici više sreće su imale učenice II Gimnazije i pobijedile rezultatom 2-1 (29-25; 25-18; 22-20). Moramo zaista pohvaliti sve djevojke za junačku borbu i zalaganje.

Nasa najuspješnija ekipa je muška odbojkaška ekipa koja je treću godinu za redom na prvom mjestu. Ovi momci su pravi primjer da se trudi i rad isplate. Ekipu čine Bobar Jasmin, Aličić Faris, Kajan Ali, Đuliman Danis, Beglerović Anil, Omerović Nedim i Omerović Amil. Ekipa Srednje elektrotehničke škole Mostar odbranila trostruku titulu prvaka Grada Mostara. U nizu su padale Elektrotehnička škola Ruđer Bošković, Gimnazija Fra Grga Martić i u finalu Srednja građevinska škola Jurja Dalmatinaca.

“

Pored odbojke tu su još nogomet, košarka i rukomet gdje naše ekipe pokazuju svoje kvalitete, te entuzijazam i korektno ponašanje. U svim navedenim sportovima se ističu: Đinović Dino, Juklo Enis, Faris Aličić, Šikalo Tarik, Melisa Lerić, Kukrica Haris, Danis Avdić, Gosto Adi, Peco Imad, Habibija Anes i drugi.

Pored timskih sportova tu su cross, šah, stolni tenis i atletika (atletski tim na 100m, 800m i bacanje kugle).

Na atletskom takmičenju srednjih škola Grada Mostara naš učenik Zolj Nedim osvojio je prvo mjesto u disciplini bacanje kugle.

Pored takmičenja na nivou grada, naša sportska sekcija ima i takmičenja na nivou škole između odjeljenja ili učenika.

Tradicionalni školski turnir u futsalu održan je 14.12.2019. u sportskom centru Zalik. Učestvovalo je 14 ekipa (odjeljenja). Prvo mjesto osvojila ekipa IV4, drugo III4, treće mjesto IV3 i četvrto mjesto I3. Najbolji igrač turnira Čehić Harun, najbolji golman Aličić Faris i najbolji strijelac Bečić Aldin. U našoj školi održan je turnir u basketu 3x3 između odjeljenja. Prvo mjesto osvojila ekipa II1, drugo I2, treće III4. Sportska sekcija JU Srednje elektrotehničke škole 21.11.2019. godine je organizovala turnir u stolnom tenisu povodom Dana državnosti. Turnir je otvoren kratkim pro-

gramom u čast naše domovine, napravljenim u saradnji aktiva i sekcija naše škole. Uspjesi naših učenika u svojim klubovima, sportovima, pa čak i u državnim dresovima, a na koje smo i više nego ponosni:

- Dino Džinović, Samed Krpo i Šikalo Tarik kao dio reprezentacije Grada Mostara pobjednici su Jadransko-jonskih igara u Ankoni u Italiji.
- Promo spot juniora FK Velež Mostar: naši sadašnji i bivši učenici kao okosnica: Balavac, Aličić, Bečić, Jelovac, Bajramović...
- Fudokan Svjetsko prvenstvo Faris Zekotić 65 kg, bronzana medalja.

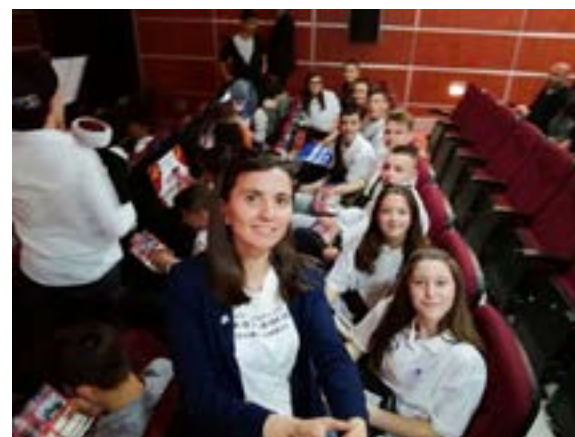
GALVANSKI ČLANCI

Dramska sekcija

S obzirom na cjelokupan dosadašnji rad i činjenicu da smo jedna od rijetkih srednjih škola iz Mostara koja aktivno djeluje i kontinuirano radi s djecom promovišući teatar i dramsko stvaralaštvo Bosne i Hercegovine, ponosni smo na postignute rezultate.

Zanimljiva je i činjenica da je jedna od prvih članica sekcije naša današnja profesorica Nermina Čampara. Dramska sekcija Elektrotehničke škole aktivno djeluje od 2007. godine

Tokom cijelog tog perioda u rad sekcije je bio uključen veliki broj učenika svih uzrasta koji su kontinuirano svake školske godine provodili niz aktivnosti uključujući redovne probe i pripreme za učešća na festivalima dramskog stvaralaštva, pripreme školskih manifestacija kao što su priredbe povodom Dana državnosti, Dana škole i drugo, posjetu Staračkom domu i izvedbu predstave pred štićenicima, učešće na VIVA filmskom festivalu, učešće na radionicama u organizaciji Narodnog pozorišta Mostar, organizaciju Sedmice mira itd.

“

”

“

Zapaženi rezultati koje smo ostvarili u proteklom periodu su sljedeći:

- nagrada za dugogodišnji doprinos razvoju dramskog odgoja u srednjoj školi Centra za dramski odgoj Mostar (2019.)
- nagrada za najbolju mušku ulogu s predstavom Čas bosanskog jezika na Međunarodnom festivalu teatra srednjih škola u Turskoj (2018.).
- nagrada za adaptaciju teksta i nagrada za najbolju mušku epizodnu ulogu s predstavom Mi došli 'nako na Festivalu srednjoškolskog dramskog stvaralaštva u Konjicu (2014.)

Sekcija trenutno broji 12 članova i zajedno s profesoricama Đevadom Gološ i Elmom Elezović koje rukovode sekcijom priprema predstavu s namjerom da se prijavi na predstojeće festivale i organizuje proslavu Dana škole. S obzirom na cjelokupan dosadašnji rad i činjenicu da smo jedna od rijetkih srednjih škola iz Mostara koja aktivno djeluje i kontinuirano radi s djecom promovirajući teatar i dramsko stvaralaštvo Bosne i Hercegovine, ponosni smo na postignute rezultate.

“

JEZIKOVA JUHA

WHAT IS CYBERCRIME?

Cybercrime, or computer-oriented crime, is a crime that involves a computer and a network. The computer may have been used in the CC, or it may be the target. Cybercriminals are individuals or teams of people who use technology to commit malicious activities on digital system or network with the intention of stealing sensitive company information or personal data and generating profit. Cyberattacks are the fastest growing crimes globally and they are increasing in size, sophistication and cost. Cybercrime is more profitable than the combined global trade of illegal drugs. Cybercrime, unlike other forms of crime, is impossible to define with a single and precise form. Cybercrime is a crime that is directed against the security of computer systems in order to gain some benefit by harming others.

Also, by some definitions a computer crime is defined as a misuse of a computer in each individual case, related to the use of computer technologies. The European Convention on Computer Crime provides for four groups of offense acts against confidentiality, unlawful access to computer data and systems acts related to counterfeiting and thefts, acts of copyright infringement. This sense of cybercrime can be divided into: political (cyber espionage, hacking, cyber terrorism), economic (cyber overtake, cyberbullying, software piracy), production and distribution of insufficient and harmful content (child pornography, religious sects) and breach of cyber privacy (spam, eavesdropping and recording).

“

Countries with the highest rate of Cybercrime are:

USA

More than 143 million Americans are affected by cybercrime. Most common type of cybercrime in USA is identity theft.

CHINA

Hacking, malware and spam are immensely popular in China. With patriotic hacktivism, people hack to defend the country. Insufficient criminal laws and regulations are great impediments in fighting cybercrime in this country.

UK

Fraud is the most common crime in the UK and 54 per cent of fraud cases in 2018 were cyber-related. UK has team of specialists dedicated to working with convicted cyber criminals to understand how their crimes were committed with the incentive of getting their prison terms reduced.

BRAZIL

According to official sources, the number of cyberattacks within the country grew by 197 percent in 2014, and online banking fraud spiked by 40 percent this past year. The targets of cybercrime in Brazil are not limited to government agencies and large organizations. Regular citizens, visitors, and small and medium-sized businesses are also frequently targeted.

Social media platforms that we use to keep up with family or friends (Facebook, Instagram, YouTube...) have given rise to a vast global cybercrime. These sites make it very easy to share or pass on just about anything – and that includes malware. Cybercrime is an easy way to target people because it requires a computer, an internet connection and criminal intent.

Here are a few examples of the most popular attacks on social media:

• MALWARE

Malware is malicious software which is designed to take over your computer system or to cripple it. In essence, it installs virus on your machine. Always verify that the source of the file is legitimate before clicking on it or downloading any files.

“

“

• RECONNAISSANCE

Cybercriminals also do their own type of reconnaissance to look for people on social media to prey on. These information are turned into fake profiles, so they can impersonate.

• SOCIAL ENGINEERING

Social engineering attacks usually involve some types of psychological manipulation of unsuspected users into sharing confidential or sensitive data. Commonly, social engineering attacks occur via email. Attacks have been increasingly successful, attackers can look up everything they need to know about person and their interests.

• PROFILE COMPROMISE

Compromised social media profile could be used to target the costumers of a brand with malicious or nefarious content.

Most cybercrimes are committed by individuals or small groups. However, large organized crime groups also take advantage on the internet. These “professional” criminals find new ways to commit old crimes, treating cyber like a business and forming global crime communities. Criminal communities share strategies and tools and can combine forces to launch coordinated attacks. They have an underground marketplace where cyber criminals can buy or sell stolen information and identities. It's very difficult to crack down on cyber criminals because the internet makes it easier for people to do things anonymously and from any location on the globe. Bosnia and Herzegovina has adopted the Strategy for establishment of CERT in BiH proposed by the Ministry of security of BiH. BiH has not adopted the strategy for Cyber security however, the issues of Cybercrime and Cyberterrorism have been addressed in the Strategy for fighting organized crime in Bosnia.

Social media and cybercrime

The growing use of social media, now estimated to be more than three billion users worldwide, provides fertile ground for hackers looking to commit cybercrime. Identity theft, cyberbullying and phishing are three major type of cybercrimes which are impacting social networking websites.

How to be safe online?

Creating complex passwords is the best way to keep your personal and financial information safe. Be careful where you click. Don't respond to messages from strangers. When shopping online you must be careful. Turn on automatic updates. Lookout for the latest scams. Always be careful about what you do online, which sites you visit and what you share.

“

TURKÇEYİ SEVİYORUM

Haftanın uzun ve zor saatlerinden sonra Türkçe öğrenirken dinleniyoruz. Türkçeyi bize uygun ve eğlenceli şekilde öğreniriz. Film izlerken yeni kelimeler öğrenir ve bunları öğrenmekten zevk alırız. Ülkenin hem kültürü hem tarihi hakkında bilgiler öğreniyoruz. Öğretmenimizin sayesinde okçuluk derslerine katılıp okçuluk becerileri kazandık. Bu çok eğlenceliydi. Türkçe dersleri benim en çok sevdiğim derslerdir ve liseden mezun olduktan sonra onları çok özleyeceğim.

MEIN METER DEUTSCHLAND

Schülerinnen und Schüler aus ganz Bosnien und Herzegowina nahmen an einem Kunstprojekt teil. Sie malten, machten Skulpturen und Aufdrücke – alles zum Thema „(M)ein Meter Deutschland“. 50 Grundschülerinnen und Grundschüler sowie Oberschülerinnen und Oberschüler aus ganz Bosnien-Herzegowina (BiH) hatten die Gelegenheit, am Projekt „(M)ein Meter Deutschland“ teilzunehmen. Das Projekt wurde vom Goethe-Institut Bosnien und Herzegowina organisiert und fand in der Oberschule für angewandte Kunst Sarajevo statt. Während der drei Projektstage arbeiteten Schülerinnen und Schüler aus Zenica, Sarajevo, Tuzla, Mostar, Bijeljina, Bosanska Krupa, Gračanica, Trebinje und Nemila in Workshops mit Kunstlehrkräften zusammen, um einige der Kunsttechniken kennenzulernen.

Ausstellung im Kinderhaus Novo Sarajevo

Am Ende hatten die Teilnehmerinnen und Teilnehmer die Möglichkeit, in der gewählten Technik ein Kunstwerk zum Thema „(M)ein Meter Deutschland“ zu erstellen. Die Kunstwerke wurden am 20. Oktober in einer Ausstellung im Kinderhaus Novo Sarajevo präsentiert. Obwohl der überwiegende Teil der Werke nicht von den Schülerinnen und Schülern stammt, die an Kunst interessiert sind, war die Ausstellung trotzdem von wunderschönen Gemälden, Skulpturen und Taschen gezeichnet. Schüler der vierten Klasse Enila Šejtanić, Aida Zuhrić, Edisa Medar, Lejla Mutilović und Harun Šuta sind zusammen mit ihrer Deutschlehrerin, Mia Čevro, nach Sarajevo gereist. Nachdem sie die Ausstellung „Grüße aus Sarajevo“ der Künstlergruppe „Trio Sarajevo“ gesehen und ihre Präsentationen gezeigt haben, nahmen sie an drei Schnupperkursen (Grafik, Skulptur und Malerei) teil.

“

BILJEŠKE SA EKSKURZIJE

Petak, 13.9.2019., elektrotehničari puni uzbuđenja i sreće krenuli su u pohod. Putovanje kroz noć, muzika, ples, smijeh, razgovor i stigismo do Italije. To nam je bilo prvo stajalište: posjetili smo Veronu gdje smo proveli 9 sati. .

Verona je grad ljubavi, gospode, umjetnosti... Grad najpoznatijih svjetskih ljubavnika Romea i Julije – njihovo dvorište smo također posjetili. Nakon predivne Verone zaputili smo se prema Francuskoj i Nici. Tu smo odsjeli u hotel i, naravno, iskoristili noć za šetnju gradom, a ujutro krenuli dalje na Azurnu obalu. Bilo je prelijepo vrijeme za kupanje i zabavu. Nakon toga, posjetili smo zanimljivi Cannes te produžili na sljedeće odredište – Lloret del Mar u Španiji.

Prijavili smo se su hotel te dobili slobodno vrijeme koje smo željeli što bolje iskoristiti i sami zabavljajući na kilometre koje smo prešli. Navečer smo otišli u diskoteku puni energije i spremni za provod. U utorak nam je raspored bio popunjen. Tom danu smo se svi posebno radovali jer je bio predviđen za odlazak u Barcelonu. Posjetili smo Camp Nou, a zatim i Vidikovac kako bismo

“

“

Usrijedu smo posjetili Marineland, prelijepi vodeni park gdje smo uživali u atrakcijama na vodi. Četvrtak je bio rezervisan za šoping, obilazak Čarobne fontane – čudesnu igru svjetlosti, vode i muzike. Navečer je bila posljednja noć u diskoteci te opraštanje od naše zabave. Nismo mogli vjerovati kako je vrijeme brzo prošlo. Ta noć je također bila rezervisana za spremanje najljepših uspomena, emocija i suza radosnica koje su krenule s napuštanjem hotela sljedeće jutro. U petak večer posjetili smo Kneževinu Monako – grad država vječnog luksuza i glamura. Proveli smo neko vrijeme ispred poznatog Casina i svjedočili ljepoti i luksuzu ovog mjesta. Ubrzo smo nastavili dalje i već iduće jutro stigli smo u zabavni park Gardaland. Tu smo dobili jako veliku dozu adrenalina kroz vožnje vozovima smrti, slobodan pad i još mnogo toga. Sama veličina parka nas je oduševila. To je, nažalost, bio naš posljednji izlet.

Nakon toga smo odsjeli u hotel i iduće jutro krenuli prema Veneciji. Dan je bio tmuran i siv, ali nam to nije pokvarilo raspoloženje. Na malim mostovima koji povezuju uličice napravili smo jako zanimljive fotografije. U podne smo nastavili put ka Sloveniji, Hrvatskoj i našem lijepom Mostaru. Nismo htjeli biti tužni jer se vraćamo kući s najljepšim uspomenama. Svi smo bili kao jedno. Što nam je isto bilo zanimljivo, upoznali smo profesore u potpuno drugačijem svjetlu, kao „otkačene“, ali jako brižne i drage osobe. 23.septembra stigli smo u Mostar – dolazak obilježen hrpom zagrljaja naših roditelja. Ovim putem se u ime svih maturanata (generacija 2016./2020.) želim zahvaliti našim profesorima i najboljem direktoru g. Jasminu Drljeviću. Bilo je to 11 nezaboravnih dana!

Nejla Džih

“

“PRIJE KRAJA...

NAŠI MATURANTI

Svoj blog “Living Like V” sam pokrenula krajem 2015.godine a Instagramom se bavim aktivno tek od prošle godine. Ljubav za blogovanje je proizašla iz ljubavi prema pisanju, fotografisanju i vođenju dnevnika. Moj blog je ispočetka predstavljao samo “online dnevnik” u koji sam pisala u raznim temama koje su meni bile zanimljive i drage. Kada sam dobila prvi kontakt za saradnju na svom blogu, pojavile su se veće ambicije i shvatila sam da mogu zaraditi svoj džeparac radeći ono što volim. Svijet blogera i tzv.”influencera” je u očima mnogih loš, lažan i besmislen, ali ja smatram da je ovaj način kreativnog izražavanja postao popularan s razlogom.

Meni je moj hobi , a ujedno i mali posao, donio mnoga lijepa poznanstva, pomogao da napredujem u smislu pisanja, fotografisanja, digitalnog marketinga, te web dizajna pa sam na neki način povezala i svoju struku s hobiem.

Veće ambicije imam u svemu što radim, pa tako i u ovom svijetu blogovanja, ali mi ne bi smetalo da ovo ostane na trenutnom nivou jer ja to radim prvenstveno iz ljubavi. Dosad sam nanizala mnogobrojne uspjehe što se tiče saradnji s brendovima na šta sam mnogo ponosna, a planiram uskoro i objaviti svoju prvu E-knjigu/E-book o tome kako započeti blog i zarađivati od istog, kako bih pomogla onima koji žele biti dio ovog, prije svega korisnog i zabavnog, svijeta.

Osim toga, uspješno vodim i svoj Instagram profil, a odnedavno me možete pronaći i na YouTubeu pod imenom Vildana Šuta gdje se trudim kreirati zabavan i koristan sadržaj vezan za modu, ljepotu i lifestyle.

Blog: www.livinglikev.com

Instagram: @livinglikev

YouTube: Vildana Šuta (<https://www.youtube.com/channel/UC-8uCQLJhwPOiic8h-6QPr4Q?>)

Vildana Šuta

“

“PRIJE KRAJA...

NAŠI MATURANTI

Ljubav prema teatru i glumi je zapravo došla spontano. Pokušavao sam se pronaći i u fudbalu, tenisu, košarci i drugim sportovima, međutim, nije išlo. I, slučajno se nađem na Bajkovnici, odnosno radionici za djecu. Mislim da sam bio sedmi razred. Na tim radionicama u meni se rodi ljubav prema teatru. Pronađem se tu i ostanem evo do dan-danas. Teatar, gluma, sve vezano za to, dosta mi je pomoglo u životu. Meni najbitnije od svega jeste da sam postao zreliji i da sam stekao dobre prijatelje. U januaru ove godine je bilo sedam godina otkako sam u teatru i planiram se time baviti u budućnosti. Naravno, želim se zahvaliti Srednjoj elektrotehničkoj školi Mostar i svim profesorima na razumijevanju i svoj podršci.

Faris Količić

“

“PRIJE KRAJA...

NAŠI MATURANTI

Kako sam započeo ovaj hobi, a uskoro možda i moj posao? Prije nekih 6 godina, dobio sam svoj prvi smartphone, s kamerom od 5 megapiksela, kojom sam bio očaran. Nisam znao za svijet fotoaparata niti me je to interesovalo tada. Kao dijete sam bio očaran prirodom i prelijepim zalascima sunca koje samo Mostar ima. Prije dvije godine sam se upoznao sa jednom djevojkom, prijateljicom, Emom i otkrio sam da ona ima fotoaparat i da se lagano bavi fotografisanjem, to joj je bio hobi. Ideja svega toga mi se toliko svidjela da sam i ja poželio fotografisati. Želio sam fotoaparat, pa sam odradio jednu sezonu u Starom gradu kao konobar, kupio sam ga i sada imam svoju instagram stranicu. Volim da fotografišem. Budite otvorenog uma.

Želio sam biti programer pa se u jednom trenutku sve promijenilo i sada se preispitujem da li je to ono što stvarno želim? Još nisam našao odgovor. Počeo sam snimati i vlogove, skupio sam hrabrost i rekao sam sebi: „Kreni, sad ili nikad! Nemaš šta izgubiti!“, i tako sam počeo. Napravio sam prvi video, a 10 videa kasnije pozvan sam u office Blink Photography. Ponudili su mi da se kod njih učim snimati. Za sada sam išao u Blagaj i snimao događaj za Dan Blagaja, i ko zna šta me još očekuje. Just create je moto nas koji pomažemo da se napravi ovaj časopis. A za ostale koji nisu zainteresovani za ovo, držite otvorene umove, nikada ne znate kako i kada se život može promijeniti. Negubite nadu, radite na sebi. U 21. smostoljeću, stoljeću u kojem možemo uspjeti u bilo čemu.

Instagram: @custovicphotos

YouTube: BakirVlogs (<https://www.youtube.com/channel/UCbfYk8uuiJb8LByoTkHpsWQ>)

Bakir Čustović

“

“SJEĆANJE NA SALIHA SALKU ĆURIĆA

Prije više od 8 godina na prijedlog Nastavničkog vijeća i Školskog odbora Gradsko vijeće je primilo zahtjev o imenovanju naše škole imenom ovog velikog čovjeka - inženjera elektrotehnike, inovatora i vlasnika patenta „Salkine brave“, osnivača karate sporta u Bosni i Hercegovini i vrhunskog majstora karatea. Borca i heroja Armije BiH. Mostarca. Svjetskog, a našeg.

Nadamo se da nećemo još dugo morati čekati...

U znak sjećanja na rahmetli Saliha Salku Ćurića, jednog u plejadi mostarskih heroja i čovjeka čijim bi se imenom trebala zvati Srednja elektrotehnička škola Mostar objavljujemo autorski tekst mr.sci. Milana Jovičića. Ljudska gromada čovjeka od krvi i mišića, veličina humaniste sa srcem i dušom, sportistom nad sportistima, pioninom i utemeljiteljem karatea na našim prostorima, nosiocem crnoga pojasa majstora najvećega ranga, radnim i sposobnim intelektualcem i diplomiranim inženjerom elektrotehnike, porodičnim i plemenitim ocem i suprugom, borcem naše Armije koji je i svoj život podario u odbrani voljene i cijenjene domovine Bosne i Hercegovine i našim sugrađaninom za ponos i diku rođenim Mostarcem, ukratko bi to bio moj i naš Salih Salko Ćurić.

Malo je riječi za samo podsjećanje, jer rahmetli Salko zaslužuje i sva najveća bar posthumno državna i sportska priznanja za njegov doprinos sportu i sportskim aktivnostima, radi obrazovanja mladih generacija i generacija u ovome plemenitom boričkom sportu, radi ponosa i njegove porodice i djece i hiljade i hiljade mladih i sposobnih sportista koje je naš Salko obučavao, obrazovao i vaspitavao u duhu ljudskih i sportskih vrlina svakoga od njih.

“

Upoznao sam po prvi puta moga Salku, od milja nazvanoga, početkom 70-ih godina dolaskom u Mostar, kada me je u samome startu opčinio, oduševio i za sva naredna vremena okupirao i preuzeo uvodom u ovaj sport i sve docnije manifestacije karatista. Istina je od trenutka kada je mojoj djeci i meni neposredno prikazao i mnoge njegove filmove iz Japana, kolijevke ovoga sporta i brojnim njihovim borilačkim scenama, kao i njegovo neposredno učešće u istim događajima, postali smo veliki zaljubljenici i moja djeca, sin i kćerka su odmah počeli trenirati karate, a ja sam od tih trenutaka postao angažovani sportski radnik i dogurao sam do tadašnjeg Predsjedništva Karate saveza Jugoslavije.

Normalno sam u narednom toku dešavanja i u kontinuitetu pratio sve manifestacije karatista, njihova kampovanja i seminare, razne klubske aktivnosti i cjeloviti angažman i napredak ovih masovnih sportskih učesnika, od koji su i mnogi postali vrsni i priznati majstori ovoga sporta. U svemu ovome važno je napomenuti da je naš Salko bio „alfa i omega,“ svih ovih aktivnosti, neposredni rukovodilac i trener, organizator, sudija i ispitivač na seminarima i polaganjima za sve nivoa nosilaca raznobojnih pojasa u karateu.

Naš Salko je istinski bio ne samo veliki sportista, već i pedagog i vaspitač i roditelj, koji je uvijek imao tako istančan instikt i pristup svakome kandidatu kao svome nastrođenijem članu porodice. On je to samo umio znao i primjenjivao u svojim svakodnevnim aktivnostima. Naš je Salko bio i pravi asketa, odnosno bio je ljudska gromada i veličina, a svi mi koji smo ga bolje poznavali znamo da je to bio čovjek zaista sav sazdan po svojoj fizičkoj konstituciji, muskulaturi i izgledu, samo od mišića i krvi, da ne kažem i od mesa normalno. Silni redovni treninzi i totalni sportski život koji je upražnjavao su svakako uticali da se i oblikuje takvo sportsko tijelo plemenitoga čovjeka u duši i srcu njegove ljubavi i odnosu prema svima oko njega.

Eto, takvoga sam poznavao našeg rahmetli Salku i mnogo toga bi se samo lijepoga moglo reći za njega, ali ovih nekoliko redova posjećujem njemu, njegovoj poštovanoj porodici i prijateljima, kao i veliku zahvalnost i ljubav prema svojoj djeci, kojoj je upravo Salko bio uzor i ponos i darovao i svoj veliki doprinos da i oni postanu doživotni zaljubljenici ovoga sporta i svih njegovih dobrih ljudi. Neka nam naš Salih Salko mirno počiva, vječno i trajno ostaje u našim sjećanjima s poštovanjem, ljubavlju i neizmjernom zahvalnošću prema njegovom liku i djelu.

RADOVI NAŠIH UČENIKA

„Legenda o Ali-paši“, E. Čolaković

“

Ishak Marić

Lejla Imamović

”

“ IZAZOVI: Nastava u vrijeme pandemije COVID-19

Piše: Sanin Tunović, prof.

Zbog pandemije korona virusa, škole u cijelom svijetu počele su sa prebacivanjem nastave na online platforme, bilo da se radi o već postojećim ili razvijanju vlastitih rješenja. U HNK je ambiciozno najavljeno vlastito rješenje u vidu jedinstvene online platforme. Ministarstvo obrazovanja HNK je, 12. marta, izdalo Instrukciju o postupanju prema kojoj su odgojno-obrazovne ustanove dužne uskladiti sa svojim mogućnostima organizovati nastavni proces putem interneta: web stranice škole, e-maila, društvenih mreža i ostalih mogućnosti koje škole imaju te kontinuirano obavještavati učenike i roditelje o načinu rada. Nastavnici će za period obustavljanja nastave učenicima, na dnevnoj bazi, dati adekvatne upute, materijale i domaće zadatke koji su u skladu sa nastavnim planom i programom i rasporedom časova.

Ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK sastao se s predstavnicima predškolskih odgojno-obrazovnih ustanova HNK, predsjednicima Aktiva direktora, direktorima Pegadoškog zavoda i Zavoda za školstvo i Sindikata te tom prilikom najavio jedinstvenu online platformu putem koje se trebao odvijati nastavni proces u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Platforma je trebala obuhvatiti postavljanje nastavnog materijala, audio, video i pisanog sadržaja, koji će učenicima biti dostupni 24 sata. Kako je tada najavljeno na sastanku, edukacija nastavnog osoblja za korištenje platforme je već krenula.

Nakon nekoliko dana uhodavanja, učenici i nastavnici JU Srednje elektrotehničke škole Mostar već su bili dobro organizirani i virtualna nastava je krenula punom parom. Najveća zamjerka koju su učenici uputili na virtualnu školu su količina gradiva i domaćih radova koje svakodnevno dobivaju od svojih nastavnika. I starijim učenicima je bilo teško shvatiti da nastava od kuće ne uključuje samo domaći rad, već i vrijeme koje su u normalnim okolnostima provodili u učionicama slušajući predavanja. Nastavnici su gradivo prilagodili mjesečnom planu rada i sedmičnoj satnici te s učenicima i zajedničkim radom uspješno obavljamo nastavni proces. Naša škola je još jednom dokazala da su nove okolnosti samo još jedan izazov u nizu s kojim se hrabro i sigurno nosimo.

Dana, 27.3.2020. godine kolektiv JU Srednje elektrotehničke škole Mostar održao je prvu online sjednicu odjeljenjskih vijeća za učenike završnih razreda. Sjednici su prisustvovala 34 člana našeg kolektiva, a sama sjednica je trajala sat vremena. Izuzetni entuzijazam naših profesora i učenika olakšava nam svima ovo vanredno stanje.

Idemo naprijed spremni za nove izazove!

Ostanimo odgovorni, pobijedimo koronu i nastavimo školsku 2019/2020. godinu.

JU Srednja elektrotehnička škola Mostar

”

“NAŠA GODINA U SLIKAMA

“

“

“

“

”

“

”

